

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Kies voor een pro-Europees geluid

Het CDA moet bij de Europese verkiezingen volgend jaar een positief geluid over Europa laten horen, vindt Marc Jorna. De kiezers zijn er na jaren van negativisme aan toe en Nederland heeft baat bij een sterk Europa. ‘Macron heeft laten zien dat een verhaal pro Europa veel kiezers overtuigt.’

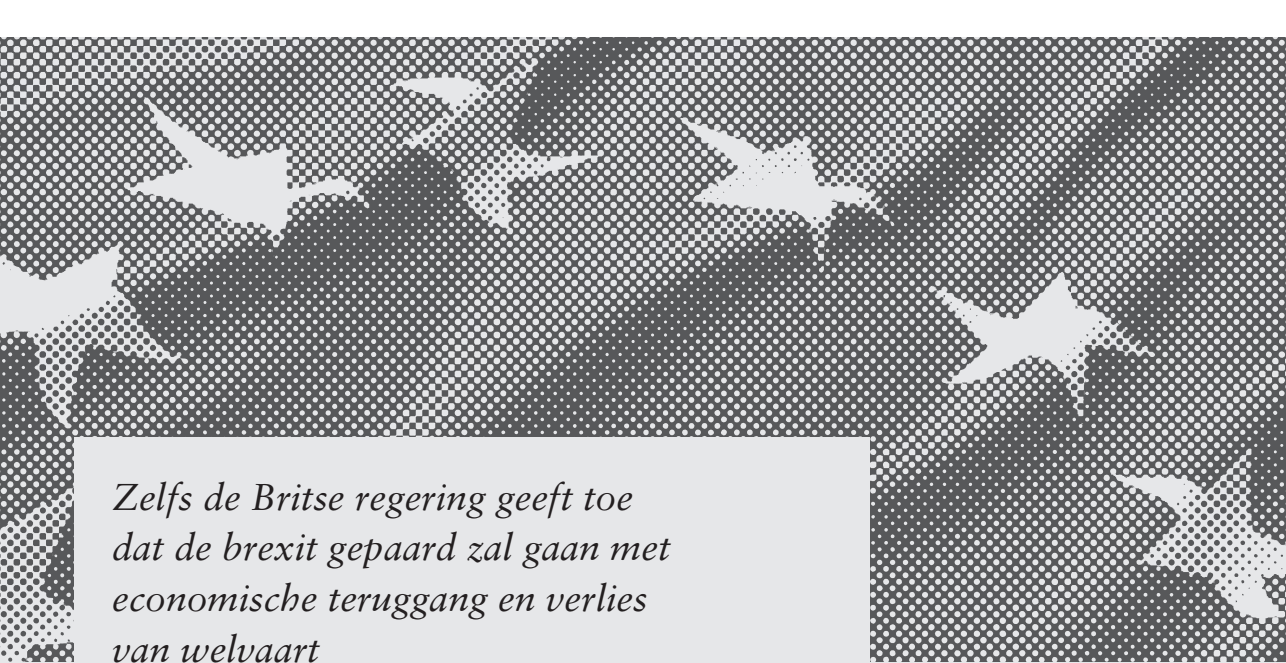
door Marc Jorna De auteur was hoofd van het juridische team van de Permanente Vertegenwoordiging van het Koninkrijk der Nederlanden bij de Europese Unie (pv eu). Hij werkt nu bij de Europese Commissie in de dienst Justitie. Dit artikel is geschreven op persoonlijke titel.

De gemeenteraadsverkiezingen zijn voorbij. De verkiezingen voor het Europees Parlement staan voor de deur. Waar moet het CDA op inzetten?

Sinds het referendum over het Europees grondwettelijk verdrag is er in Nederland nog steeds angst bij politici om een positief Europees geluid te laten horen. Als een uiting al positief is, wordt die steeds verbonden met een ‘maar’. Het zou goed zijn als het CDA dit ‘maar’ voor de volgende verkiezingen laat vallen. De brexit toont aan dat er geen echt alternatief is voor de EU. Zelfs de Britse regering geeft inmiddels toe dat de brexit gepaard zal gaan met economische teruggang en verlies van welvaart. Merkel en Macron willen meer Europese samenwerking, omdat ze menen dat dit goed is voor hun landen en bevolking. Is Nederland zoveel anders dan Frankrijk of Duitsland?

Volgens het CPB levert lidmaatschap van de EU iedere Nederlander jaarlijks rond de 2000 euro op. De EU heeft een structureel handelsoverschot van meer dan 300 miljard euro per jaar. Deze internationale handel verschaft werk aan zo’n 30 miljoen mensen in de EU, waarvan meer dan 1 miljoen in Nederland. In totaal hangt 1 op de 6 banen in Nederland van deze Europese export af. Nederland profiteert van de interne markt. Sinds de toetreding van landen als Polen en Roemenië tot de EU is onze export naar deze nieuwe lidstaten verviervoudigd tot bijna 26 miljard per jaar. Dit is allemaal positief. Europa creëert banen en brengt welvaart in Nederland.

Het is mijn stellige overtuiging dat na jaren van negativisme het merendeel van de mensen weer een positief geluid wil horen, zich wil kunnen inzetten voor iets goeds. Ik denk dat we daar

Zelfs de Britse regering geeft toe dat de brexit gepaard zal gaan met economische teruggang en verlies van welvaart

als CDA op moeten inspelen. Volgens de laatste Eurobarometer (opinieonderzoek) is 76% van de Nederlanders pro Europa. Dáár zitten onze kiezers, en niet bij de 24% die kritisch is. Laten we ook niet vergeten wie de vorige Europese verkiezingen won. Dat was D66, de enige partij met een volledig positief Europees verhaal. Als we als CDA weer de grootste willen worden, lijkt dit me de weg: een eigen pro-Europees geluid.

Agenda

Wat zou een positieve Europese agenda kunnen zijn voor het CDA? Ik stel voor te putten uit het scala van onderwerpen waarover brede overeenstemming bestaat dat we die niet zelfstandig kunnen oplossen, en waar Europese samenwerking kan lonen, zoals:

- *Defensie.* Nauwere Europese samenwerking bij aankoop en research in defensie kan honderden miljoenen besparen en de gezamenlijke militaire kracht verhogen. De Europese bijdrage aan de NAVO wordt sterker en het kost minder. Doen.
  - *Een sterkere en eerlijke interne markt.* De interne markt is niet af. Met name op digitaal terrein staat Europa voor grote uitdagingen. Laten we inzetten op een sterke Europese
- digitale markt met Europese spelers. En met eerlijke spelregels. Goed voor Nederland.
- *Belastingontwijking.* Bij eerlijke spelregels hoort ook dat bedrijven belasting betalen. Grote (buitenlandse digitale) bedrijven betalen op dit moment nauwelijks belasting in Nederland en Europa. Nationale maatregelen werken niet. Een Europese aanpak om deze bedrijven belasting te laten betalen in het land van hun consumenten zet zoden aan de dijk en brengt geld binnen.
  - *De euro.* Zoals de Raad van State recentelijk concludeerde, is de euro goed voor Nederland en de Nederlandse economie. De financiële crisis heeft laten zien dat het gebouw nog niet helemaal af is. Terwijl lidstaten zelf verantwoordelijk zijn voor hun economie en welvaart, moeten we ervoor zorgen dat we de noodzakelijke instrumenten hebben om een nieuwe crisis te voorkomen, zoals een Europees monetair fonds. Laten we niet vergeten dat ABN AMRO en ING, als Nederlandse banken, bijna in de crisis ten onder zijn gegaan. Daarvan willen we geen herhaling.
  - *Migratie.* Enkel in Europees verband kunnen we migratiestromen tegenhouden en de last eerlijk verdelen. Maar we moeten als EU ook

investeren in de veiligheid en de welvaart van de ons omringende landen (en vooral het Afrikaanse continent), zodat mensen thuisblijven of weer teruggaan.

- *Rechtsstaat.* Gezamenlijk de Europese waarden en normen verdedigen, zowel binnen de EU als daarbuiten, is toch een van de kernwaarden van het CDA.
- *Klimaat.* Laten we gezamenlijk voorkomen dat het zeewater straks tot over onze lippen stijgt. Alleen kunnen we dit niet; we hebben er onze Europese partners bij nodig.
- *Duurzaamheid.* Mede voor ons klimaat zullen we op een andere manier met onze bronnen moeten omgaan. We moeten van een wegwerpeconomie naar een kringloop-economie. Dat vergt een Europese aanpak.
- *Onderzoek en ontwikkeling.* Daar is Nederland altijd groot in geweest. De uitdagingen waar we nu voor staan, zoals die van het klimaat en de kringloopeconomie, maken een gezamenlijke aanpak met grensoverschrijdende samenwerking gewenst en noodzakelijk.

Financiële middelen

Wat mag dit Europa ons kosten? Het Europees budget voor 500 miljoen Europeanen is met 150 miljard een stuk kleiner dan de Nederlandse begroting van 277 miljard voor 17 miljoen Nederlanders. Duitsland en Frankrijk hebben al aangegeven bereid te zijn meer te betalen. De Nederlandse positie op dit moment is: geen extra geld naar Brussel. Maar is dat de kernvraag? Moet er niet eerst gekeken worden naar wat we op Europees niveau willen doen, en dan kijken hoeveel geld daarvoor nodig is? De hele discussie over hoeveel we als nettobetaler bijdragen is een splijtzwam, zowel binnenlands als in de relatie met andere lidstaten. Vroeger werd de EU volledig gefinancierd uit eigen middelen. Dit waren douane- en landbouwheffingen, een klein deel van de btw-heffingen, en boetes op kartels. Met het beslechten van handelsbarrières kwam er steeds minder binnen aan heffingen. De lidstaten vulden het gat met (stijgende) eigen bijdragen.

Kunnen we de discussie over onze bijdrage niet in iets positiefs omzetten? Bijvoorbeeld door te pleiten voor nieuwe eigen middelen, zodat iedereen, of men nu Nederlander, Roemeen of Griek is (net als in Nederland een Groninger of Rotterdammer), gelijkelijk bijdraagt aan Europa? Dat is rechtvaardiger, en ministers van Financiën kunnen zich dan concentreren op de vraag waar we het geld aan uitgeven. En waar hebben we het over? Het Europese budget bedraagt rond de 400 euro per Europeaan per jaar. Daarvoor is geen directe Europese belasting nodig; het bedrag is te laag. Maar we kunnen denken aan een milieuheffing op plastic, of aan een belasting op financiële transacties waarvan de opbrengst naar Europa vloeit.

De hele discussie over hoeveel we als nettobetaler bijdragen is een splijtzwam

Tot besluit

Voor het vaststellen van de richting van een programma kunnen focusgroepen nuttig zijn. Maar zijn wij er als politieke partij om de kiezers te volgen, of maken we een programma waarvan we de kiezer proberen te overtuigen? In de praktijk is er natuurlijk sprake van een continue wisselwerking. Uiteindelijk bepaalt iedereen zijn keuze op basis van het verhaal dat hij hoort en de persoon die het vertelt. Als het verhaal overtuigend is, zal hij ervoor kiezen. Degenen die twifelen of Europa electoraal verkoopbaar is, raad ik aan nog eens te kijken naar het tv-debat tussen Macron en Le Pen, bij de Franse presidentsverkiezingen van vorig jaar. Dat ging grotendeels over Europa. En we weten allemaal wie die verkiezingen gewonnen heeft.